

ДА ПОРАСНЕМ ЗАЕДНО – РАБОТИЛНИЦИ ЗА РОДИТЕЛИ

Гергина Георгиева Минчева

ОУ „Св.П.Хилендарски” – с. Роза, общ.
„Тунджа“

Милена Василева Паскова

ЦДГ „Детелина” – с. Ген. Инзово, общ.
„Тунджа“

Водещи работилници за родители на територията
на общ. „Тунджа“, обл. Ямбол

„Често родителите се питат – дали постъпвам правилно, не допускам ли грешка, това ли е най-доброто решение, дали съм/сме добър/и родител/и. Категорично може да се твърди, че самият факт, че си задават подобни въпроси, вече е основание да считаме, че това са **добрите родители** – търсещи, загрижени, обичащи.”

(Шивачева, 2014)

Не е необходимо родителите да се оглеждат дълго, защото почти веднага, докато се питат, се сблъскват в поелия по своята пътечка Проект „Да пораснем заедно – работилници за родители“. Осъществява се с финансовата подкрепа на Детския фонд на ООН Уницеф България и се реализира на територията на различни общини в цялата страна. Началото е поставено 2012 година.

Чест за община „Тунджа“, обл. Ямбол е, че беше включена още в самото начало от стартирането на проекта, като на територията ѝ се проведоха работилници с родители в осем населени места – с.Роза, с.Бояджик, с.Веселиново, с.Безмер, с.Ген.Инзово, с.Тенево, с.Завой, с. Кукорево. През месец февруари 2014 г. приключи работата на работилница на територията на село Тенево. А към момента стартира нова работилница за родители, която се провежда на територията на с. Ботево.

Целта на програмата на работилниците

TO GROW TOGETHER - WORKSHOPS FOR PARENTS

Gergina G. Mincheva

Teacher, School "Sv.P.Hilendarski" - Rose
village, Tunja Municipality

Milena V. Paskova

Teacher, Kindergarden "Clover" - General
Indzovo village, Tunja Municipality
Leading workshops for parents within Tunja
municipality

"Often parents ask them self the questions- Am I doing the right thing? Without assuming a possible mistake, is this the best solution? Am I a good parent? It can be easily argued that asking such a question is good enough reason to believe that these parents are the best of parents- loving, caring and concerned."

(Shivacheva, 2014)

In the beginning of 2012 carried out with the financial support of the UN Children's Fund Unicef Bulgaria and implemented in different municipalities across the whole country of Bulgaria started the project "To grow together" workshop for parent.

Once the project was launched in Yambol region, the municipality of Tunja took a main place. Workshops were carried out in 8 villages within Tunja area, those villages are as follow: Rose, Boyadzhik, Veselinovo, Bezmer, General Indzovo, Tenevo and Kukorevo. When in February 2014 the work shop was completed in Tenovo village, new works shop was open straight after in nearby village of Botevo.

The main objective of the workshops for parents "To grow together" is to

за родители „Да пораснем заедно“ е да създаде едно обкръжение, в което родителите да обменят идеи как възприемат своето родителство, как се отнасят към своето дете, да научат други възможни начини на отношение към детето си. Да се запознаят с научните становища за положителното взаимодействие между родителя и детето.

По време на работилниците се преразглеждат ценностите, на които почива родителството, обсъждат се потребностите на децата и родителите и начините за тяхното удовлетворяване, упражняват се комуникативните умения и се дава отговор на въпроси, към които родителите проявяват интерес.

Програмата на работилниците за родители „Да пораснем заедно“ се опира на няколко предпоставки:

- **Първите години от живота са особено значими за развитието на всяко човешко същество.** Ако детето расте в среда без достатъчно любов, сигурност и родителска грижа, в мозъка му няма да се запазят множество връзки между невроните и той ще бъде доста по-различен от мозъка на дете, което расте в среда, озарена от топли чувства. Още на тригодишна възраст се долавят разликите в социалното и интелектуалното развитие на децата. Същите не зависят от доходите на родителите, от образованието им, а от това как родителите се занимават с детето вкъщи, как подкрепят неговата любознателност и учене.

- **Целият натрупан опит в първите години от живота на детето се прехвърля в по-късните години от живота.** Емоционалната привързаност, ранната комуникация и стимулиране са също толкова важни условия за развитието на детето, колкото и храненето, хигиената, грижата за здравето, сигурността и защитата от наранявания и инциденти.

- **Родителите притежават най-важната роля за осигуряване на топла и подкрепяща среда, а също и за насърчаване на развитието и ученето на детето.** Те често

create an environment in which parents can share ideas how they perceive their parenting, how to approach your child and to learn new ways of treatment for your child. To become acquainted with the scientific advice for positive interaction between parent and child.

During the workshop reviewed the values upon which parenting is discussing the needs of children and parents, and ways to meet them, practice communication skills and answer questions of which parents are interested.

The program "To grow together" workshops is based on several assumptions:

- **First years of life are particularly important for the development of every human being.** If a child grows in an environment without enough love, security and parental care, his brain will keep multiple connections between neurons and it will be quite different from the brain of child growing up in an environment illuminated by warm feelings. Even at age of three they are differences in social and intellectual development of the children. They do not depend on the financial environment as the income of the parents, their education, but how parents deal with the child at home environment and how they support his curiosity and learning.

- **All the experience in the first years of life is transferred in the later years of life.** Emotional attachment, early communication and stimulation are equally important conditions for the development of the child as nutrition, hygiene, health care, security and protection injuries and incidents.

- **Parents have the most important role in providing a warm and supportive environment, and to promote the development and learning of the child.** They often have issues and

имат въпроси и дилеми, които ги карат да придобиват нови знания и умения или да променят някои свои становища и вярвания.

- **Обществото е разбрало колко е важна работата на родителя.** Конвенцията на Обединените нации за правата на детето посочва като право на детето, неговите родители да получат достатъчна и подобаваща подкрепа и помощ при отглеждането му. Днешните родители отглеждат децата си в по-различен свят от онзи, в който техните родители са ги отглеждали. Родителите са изправени пред нови предизвикателства при изпълнение на родителските им отговорности. Ролята на родителя е подложена на натиск от различни страни – работодателите, медиите, обществените служби, другите членове на семейството, собствените очаквания и убеждения. В сравнение със света на някогашните родители, днес са налице промени в сферата на труда /по-дълго работно време, по-голяма несигурност на работното място/, промени в състава на семейството /все повече са семействата с един родител, много са и семействата с деца от различни бракове и връзки/, промени в отношенията между жените и мъжете в семейството, промени в разбиранията относно децата, детството и родителския авторитет.

Й.Юл много добре обобщава тази ситуация: „Днешните родители са изправени пред уникална историческа задача. Те буквално трябва отново да открият партньорството между мъжа и жената, както и своята водеща роля в отношенията с децата и младежите, като всичко това трябва да е в съгласие с новите ценности и цели, каквито са равно достойнство и автентичност, за да се избегне заплахата от накърняване целостта на личността на децата и младежите.“ (Юл, 2005)

- **Обществото предоставя на всеки родител възможност да се справи с предизвикателствата на съвременното родителство,** като осъществи правото си на

dilemmas that cause the ability to acquire new knowledge and skills, or to change some of their opinions and beliefs.

- **Society has understood how important the work of the parent is.** The United Nations Convention on the Rights of the Child states the right of the child and his parents of receiving adequate and proper support and assistance in cultivation. Today's parents raise their children in a different world from the one in which their parents raised them. Parents face new challenges in fulfilling their parental responsibilities. The role of the parent is under pressure from different sides - employers, the media, public services, other family members, their expectations and beliefs. Compared to the world of old parents, today's parent are changes in employment /long working hours, greater job insecurity/, changes in family composition /are more single parent families, many families are with children from different marriages and relationships/, changes in the relationship between women and men in the family, changes in perceptions about children and childhood parental authority.

Yul very well summarizes the situation: "Today's parents are faced with unique historical task. They literally have to re-find a partner as men and women, as well as its leading role in dealing with children and young people, all of which must be in accordance with the new values and objectives as equal dignity and authenticity to avoid threat of undermining the integrity of the personality of children and young people." (Yul, 2005)

- **Society provides each parent the opportunity to deal with the challenges of modern parenting** by giving them the right of access to reliable information, counselling, and other assistance in the care of children and their development.

достъп до достоверна информация, консултиране, материална и друга помощ при грижата за децата и тяхното развитие. **Точно програмата на работилниците за родители „Да пораснем заедно“ дава възможност за отговор на всичко, което ги вълнува.**

Родителите търсят отговори на различни въпроси, към които проявяват интерес по време на дванадесет групови срещи, заедно с другите родители, водещите и с помощта на специализирана литература. В работилниците се използват различни форми на работа: кратки лекции, упражнения, казуси, но най-вече обсъждания на определени теми и обмяна на опит в малки или по-големи групи.

Работилниците не са терапия, не са училище. Те са интерактивни и родителите активно участват в процеса на активно учене. Напредва се заедно и се получава подкрепа. Водещите са специалисти по теория, а родителите са специалисти за своето дете. Програмата е предназначена за родители на малки деца /до 4 години/. Провежда се от екип от обучени водещи, които познават развитието и нуждите на малките деца, мотивирани са за програмата и вярват в родителите. Провежда се 1 път седмично по 2 часа. Всяка работилница има:

Exact program of workshops for parents "To grow together" allows an answer to everything that excites them.

The workshops groups are usually of twelve members where parents are seeking answers to various questions of interest and background by using specialized literature. In the workshops by using various forms of work as - short lectures, exercises, case studies, but most discussions of specific topics and exchange of experience in small or larger groups.

The workshops are not therapy, nor school activities, they are interactive activities and parents actively participate in the process of active learning, progressing together and receive support.

Leading specialists in the theory in combination with parents who are experts on their child. The program is designed for parents of young children / 4 years old/. Run by a team of trained leaders and parents themselves who know the needs and development of young children, motivated to believe in the program. Held once a week for 2 hours, each workshop is organised in few steps:

- **Introduction** – Exercises as part of so called "warm-up activity".

- **Central area** - Short specialized

- **Въведение** – упражнение, „дейност за загрявка“;
- **Централна част** – кратко специализирано изложение /презентация на Power Point/; филм /DVD на UNICEF „Първите три са най-важни“/; дейности и упражнения, дискусия; споделяне на опит;
- **Край** – игра за отпускане и др.

През продължителността на самите работилници ние, водещите, се потапахме в невероятна и приятна атмосфера. Реализирахме нови контакти, незабравими приятелства. Удовлетворени сме от факта, че по-затворените, тихи, свити и потиснати родители окуражихме, мотивирахме ги да направят крачка напред в тяхното израстване, защото съвсем неочаквано започваха да комуникират, направиха ни съпричастни на техния личен изказ.

Интересните разговори на родителите, обмяната на опит преливаха от задушевна и нестихваща реч до упорито старание за вмъкване в нова ситуация.

За самите родители работилниците са полезни и необходими, тъй като придобиват нови знания и умения за взаимно влияние родител-дете. Харесваха да чуват, че от целувките детето расте, а от пръчките се смалява, защото се обогатяваха с нова компетентност. Изслушвахме безброй много положителни примери от техния опит с детето. Удовлетворени са, че научиха за четирите стълба на родителството, психологическите потребности на детето, краткосрочните и дългосрочни цели, изслушването, поставянето на граници и въобще неща, за които не са се досещали, за да подготвят децата за живота.

Родителите споделяха, че се сблъскват и с известни трудности, че срещат съпротива в лицето на своите съпрузи. Майка възкликва:

„Трябва да има работилници само за мъже“!

Въпреки това, усилията им са насочени към промяна в тяхното поведение. Огромно е желанието им за усвояване и на толкова

exhibition, Power Point presentation, video clips and films (DVD of UNICEF "The first three are the most important"), activities and exercises, discussion, sharing of experiences.

- **Ending** – Usually with a game for relaxation and more.

The atmosphere created during the workshops is pleasant and friendly creating a perfect environment for the attendees, in combination with leading and experienced teachers. We have made new contacts and unforgettable friendships with most of the attendees. We are satisfied that the more secluded, quiet, bent and depressed parents encouraged and motivated them to step forward in their growth because they unexpectedly began to communicate, made us mindful of their personal expression.

Interesting conversations parents sharing experience brimming with intimate and never-ending speech to strenuous effort for inclusion into a new situation.

Workshops for parents themselves are useful and necessary, for developing as new knowledge and skills for mutual influence parent-child relationship. Sharing positive examples of their experience with children, parents are satisfied that they learned about the four pillars of parenting, psychological needs of the child, short and long term goals, the hearing, setting limits, and generally things they were not aware of to prepare the child for their life ahead.

Parents shared that they are facing some difficulties sometimes faced resistance in the face of their partners. Sometimes the feedback from the women was that they wanted more workshops to be created in towards of teaching the man - "There should be workshops for men!" With the hope of changing the general

трудните Аз-послания, а безгранична е мъката в края на работилниците от раздялата, когато сме се сработили в екип, силни сме в работата по групи и ни е толкова забавно и интересно с нашето свободно време и трибуна за изява.

В края на работилниците родителите разбират, че родителската отговорност означава много повече от грижа за съществуването на детето; научават, че трябва да уважават детето като личност, повече да го разбират и насърчават; променят поведението си към детето; придобиват нови полезни знания. Мотивирани са да прилагат в живота всичко научено, особено онова, което допринася за по-добро разбиране и по-качествени отношения с детето. Родителите осъзнават, че трябва да продължават да работят върху личностното си израстване.

Добрият родител вярва в себе си и в своето дете, променя се и расте заедно с него. Родителството не е занаят, а живот с детето, в който според ситуацията родителите намират свои начини и причини да удовлетворяват потребностите на детето и собствените си потребности.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Конвенция на ООН за правата на детето. (1989) Държавен вестник, бр. 32 от 23.04.1991.
2. Печник, Н., Ст. Бранка (2010) Програма за работилница за родители на (най-) малките деца „Да пораснем заедно“.
3. Шивачева, Ив. (2014) Педагогическата култура на родителите. Иновации и предприемачество, 1, 3-10.
4. Juul, J. (2005) http://www.family-lab.com/about_us.asp

man's behaviour when dealing with their own children. There is always a huge desire to learn and to deal with difficulties, and at the end of the workshops when by working together as a team, they are some many interesting shared examples and a good base for future.

At the end of the workshops parents understand that parental responsibility which means more than caring for the life of the child and learned that you have to respect the child as a person, try understand and promote change their behaviours. Each child acquire constant need of knowledge, in combination with my life experience as mother and a teacher I was able to implement many of the thing I learned through life in my way work as part the workshops exercises. Parents realize they must continue to work on day to day basis, not only when part of the workshop as part of creating a better understating for the need of their child.

A good parents believe in themselves and in their children, they do tend to change and grow together as one whole thing with their child. Parenting is not a profession but a life experience, according to the situation in which parents find their ways and reasons to meet the child's needs and their own needs.

REFERENCES

1. UN Convention on the Rights of the Child. (1989) Government Gazette, № 32, 23.04.1991.
2. Pechnik,N., St.Branka (2010) Program workshop for parents of (most) young children " Let's grow together".
3. Shivscheva,I.(2014) Pedagogical culture of the parents. Innovation and Entrepreneurship, 1, 3-10.
Juul, J. (2005) http://www.family-lab.com/about_us.asp